

رابطه امنیت و گردشگری

تألیف:

دکتر منصور رحمتی

(عضو هیئت علمی دانشگاه محقق اردبیلی)

دکتر غلامرضا زارع

(دانش‌آموخته دکتری جغرافیای طبیعی از دانشگاه تربیت مدرس)

انتشارات جهاد دانشگاهی استان اردبیل

۱۳۹۸

سرشناسه	:	رحمتی، منصور، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور	:	رابطه امنیت و گردشگری / تالیف منصور رحمتی، غلامرضا زارع.
مشخصات نشر	:	اردبیل: جهاددانشگاهی استان اردبیل، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۲۶۸ ص.
شابک	:	978 - 622 - 6231 - 37 - 4
وضعیت فهرست‌نویسی:		فیپا
موضوع	:	گردشگری -- ایران -- پیش‌بینی‌های ایمنی
موضوع	:	Tourism -- Iran -- Safety measures
موضوع	:	گردشگری -- ایران -- جنبه‌های اجتماعی
موضوع	:	Tourism -- Social aspects -- Iran
موضوع	:	گردشگری -- تدابیر ایمنی
موضوع	:	Tourism -- Security measures
موضوع	:	امنیت داخلی -- ایران
موضوع	:	Internal security -- Iran
شناسه افزوده	:	ای. غلامرضا، ۱۳۶۴ -
شناسه افزوده	:	جهاد دانشگاهی. واحد اردبیل
شناسه افزوده	:	Jahade Daneshgahi Vahede Ardabil
رده بندی کنگره	:	۱۵۵ G
رده بندی دیویی	:	۳۳۸/۴۷۹۱۵۵
شماره کتابشناسی ملی:	:	۶۰۵۸۸۸۹

رابطه امنیت و گردشگری

تألیف: دکتر منصور رحمتی، دکتر غلامرضا زارع
تنظیم صفحه آرایی و طرح روی جلد: محمود خروشی

ناشر: انتشارات جهاد دانشگاهی استان اردبیل

چاپ: اول - ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۲۳۱-۳۷-۴

این اثر، مشمول قانون حمایت از آثار و هئرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هر کسی تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (نشر یا پخش) یا عرضه نماید مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

وحدت استان اردبیل

نشانی انتشارات: اردبیل - شهرک کارشناسان - میدان شفا، تلفن: ۰۳۲۰ ۱۵۰۶، ایمیل: ard.chap@chmai.ir
نشانی سازمان انتشارات: تهران - خیابان انقلاب اسلامی - خیابان فخررازی - خیابان شهدای - رمی - ۷۲، تلفن: ۶۶۹۵۲۹۴۸

فهرست

فهرست

عنوان

۱۷	پیشگفتار
۱۹	فصل یک: مفهوم گردشگری
۱۹	۱- گردشگری، تعاریف و مفاهیم آن
۱۹	۱-۱- گردشگری
۲۱	۲-۱- گردشگری
۲۲	۳-۱- رشته گردشگری
۲۳	۴-۱- ویژگی‌های گردشگری
۲۴	۵-۱- اجزاء صنعت گردشگری
۲۵	۶-۱- گردشگری طبیعت
۲۵	۱-۶-۱- ژئومورفوسایت
۳۰	۲-۶-۱- اکوتوریسم
۳۲	۳-۶-۱- ژئوتوریسم
۳۴	۴-۶-۱- ژئوپارک‌ها
۳۷	۵-۶-۱- ژئوتوریسم در ایران
۳۸	۶-۶-۱- اکوتوریسم در ایران
۴۰	۷-۱- گردشگری فرهنگ پایه
۴۰	۱-۷-۱- گردشگری سلامت
۴۳	۲-۷-۱- گردشگری ورزشی
۴۴	۱-۲-۷-۱- سفرهای مرتبط با گردشگری ورزشی
۴۴	۲-۲-۷-۱- انواع گردشگری ورزشی
۴۶	۳-۲-۷-۱- ویژگی‌های گردشگری ورزشی
۴۶	۴-۲-۷-۱- محیط‌های گردشگری ورزشی
۴۷	۳-۷-۱- گردشگری مذهبی
۴۹	۱-۳-۷-۱- عوامل رانش مربوط به گردشگر مذهبی
۴۹	۲-۳-۷-۱- گردشگری مذهبی در کشورهای اسلامی
۵۰	۳-۳-۷-۱- گردشگری مذهبی در ایران

فصل دو: مفهوم امنیت ۵۵

۱-۲- مقدمه ۵۵

۲-۲- تعریف امنیت ۵۷

۳-۲- سیر تحول مفهوم امنیت ۵۹

۴-۲- نظریه‌های امنیت ۶۳

۵-۲- مفهوم تهدیدات امنیتی و منابع آن ۶۴

۶-۲- همیت و جایگاه امنیت در مکان‌های گردشگری ۶۹

۱-۲-۱- امنیت پایدار ۶۹

۱-۲-۶- امنیت موسع ۷۲

۲-۷- بحران ۱ و منافع ۲ شکل‌گیری آنها ۷۵

۲-۸- نتیجه‌گیری ۷۷

فصل سه: مدل‌های ۱- معادلات گردشگری و امنیت ۸۳

۱-۳- مقدمه ۸۳

۲-۳- مدل پراوونگ ۸۳

۳-۳- مدل شایان و همکاران ۸۹

۴-۳- مدل رینارد و همکاران ۹۲

۵-۳- مدل کومانسکو ۹۴

۶-۳- مدل کومانسکو و ندلیا ۹۷

۷-۳- مدل رحمتی ۹۸

۱-۷-۳- مطالعات کتابخانه‌ای ۹۸

۲-۷-۳- تعیین ضرایب عددی مطالعه ۹۹

۳-۷-۳- روش تحلیل سلسله‌مراتبی ۱۰۰

۴-۷-۳- طراحی پرسشنامه و تحلیل ویژگی‌های روان‌سنجی آن ۱۰۰

۱-۵-۷-۳- روایی صوری ۱۰۱

۵-۷-۳- روان‌سنجی ابزار ۱۰۱

۲-۵-۷-۳- روایی محتوایی ۱۰۲

۳-۵-۷-۳- ارزیابی پایایی ابزار ۱۰۳

۱-۳-۵-۷-۳- ارزیابی پایایی با روش همسانی درونی ۱۰۳

۲-۳-۵-۷-۳- ارزیابی پایایی با روش آزمون-بازآزمون ۱۰۴

- ۱۰۵-۴-۷-۳- تعیین وزن ابعاد از طریق پرسشنامه.....
- ۱۰۶-۵-۳-۷-۳- جمع‌آوری شاخص‌های کمی و مرتبط جهت اندازه‌گیری.....
- ۱۰۸-۶-۳-۷-۳- طراحی مدل سنجش امنیت مکان‌های گردشگری.....
- ۱۰۹-۴-۷-۳- تعیین ابعاد مؤثر در امنیت و ایمنی مکان‌های گردشگری.....
- ۱۰۹-۱-۴-۷-۳- بعد نظامی.....
- ۱۱۰-۲-۴-۷-۳- بعد مخاطرات طبیعی.....
- ۱۱۲-۳-۴-۷-۳- بعد ذهنی و روانی.....
- ۱۱۴-۴-۴-۷-۳- بعد سیاسی.....
- ۱۱۶-۵-۴-۷-۳- بعد اجتماعی-فرهنگی.....
- ۱۱۸-۶-۴-۷-۳- بعد اقتصادی.....
- ۱۲۰-۷-۴-۷-۳- بعد زیست‌محیطی.....
- ۱۲۲-۸-۴-۷-۳- بعد بهداشتی.....
- ۱۲۵-۹-۴-۷-۳- بعد زیرساخت‌ها.....
- ۱۲۵-۱-۹-۴-۷-۳- امنیت زیرساخت‌ها (آب، غذا).....
- ۱۲۷-۲-۹-۷-۳- امنیت زیرساخت‌ها (ارتباطات مواصلاتی).....
- ۱۲۸-۳-۹-۴-۷-۳- امنیت زیرساخت‌ها (آفت‌گذاشت و ماکز پذیرایی).....
- ۱۳۰-۴-۹-۴-۷-۳- امنیت زیرساخت‌ها (نیروی انسانی متخصص).....
- ۱۳۳-۵-۹-۴-۷-۳- امنیت زیرساخت‌ها (رسانه و جریان اطلاعات).....
- ۱۳۵- فصل چهار: تأثیر امنیت بر میزان گردشگری.....**
- ۱۳۵-۱-۴- حوادث و رویدادهای امنیتی در مکان‌های گردشگری.....
- ۱۳۸-۲-۴- اشکال حوادث امنیتی در مکان‌های گردشگری.....
- ۱۳۸-۱-۲-۴- تأثیر بر رفتار گردشگران.....
- ۱۳۹-۲-۴-۲- تأثیر بر مکان و موقعیت گردشگری.....
- ۱۴۰-۳-۲-۴- تأثیر بر صنعت گردشگری.....
- ۱۴۱-۴-۲-۴- تأثیر بر دولت‌های میزبان.....
- ۱۴۱-۵-۲-۴- تأثیر بر دولت‌های مبدأ بازار گردشگری.....
- ۱۴۲-۶-۲-۴- تأثیر بر رفتار رسانه‌ها.....
- ۱۴۲-۳-۴- سیر تحول مفهوم امنیت در مکان‌های گردشگری.....
- ۱۴۴-۴-۴- اهمیت و چارچوب مطالعاتی امنیت در مکان‌های گردشگری.....

امروزه گردشگری یکی از صنایع مطرح دنیا می‌باشد که بسیاری از کشورهای جهان، پیشرفت اقتصادی، فرهنگی، ورزشی و حتی سیاسی را بر پایه آن قرار داده‌اند. این صنعت از چنان اهمیتی برخوردار است که بخش‌های مختلف یک جامعه در آن مشارکت دارند و حتی می‌توان گفت که گردشگری تاثیر شگرفی بر بخش‌های مختلف یک کشور همچون آموزش، بهداشت و غیره می‌گذارد. با توجه به این اهمیت، مسئله امنیت مطرح می‌شود. به طور کلی می‌توان گفت که امنیت از دو مقوله انسانی و طبیعی قابل بحث است.

کشوری می‌تواند در صنعت گردشگری پیشرفت کنند و از منابع طبیعی و انسانی برای توسعه گردشگری بهره‌برد که زیرساخت‌های آن را مهیا کرده باشد. یکی از زیرساخت‌های بن‌دین برای گردشگری و توسعه آن، امنیت می‌باشد. امنیت طبیعی که شامل شناخت مخاطرات طبیعی، همچون سیلاب، زمین‌لرزه، طوفان، بارندگی‌های شدید و غیره است، تاثیرات شگرف بر کاهش گردشگران یک منطقه و آسیب رساندن جدی به جاذبه‌های انسانی و طبیعی گردشگری می‌گذارد. با توجه به این اهمیت، در کتاب حاضر سعی شده است که به رابطه امنیت و گردشگری از جنبه‌های مختلف پرداخته شود.

در این راستا، در فصل اول مفهوم گردشگری، تعاریف، انواع گردشگری، گردشگری فرهنگ پایه و طبیعت پایه، جاذبه‌های فرهنگی و طبیعی گردشگری ایران با استفاده از منابع به روز دنیا و ایران آورده شده است.

در فصل دوم نیز به طور مفصل به مفهوم امنیت، نظریه‌های امنیت، تهدیدات امنیتی، اهمیت و نقش امنیت در مکان‌های گردشگری و بحران‌های ناشی از عدم امنیت اشاره شده است.

در فصل سوم انواع مدل‌های گردشگری و امنیت که بر اساس شاخص‌ها و ابعاد مختلف توسط محققان مطرح دنیا و ایران مورد استفاده قرار گرفته‌اند، آورده شده است.